

PREZES
NAJWYŻSZEJ IZBY KONTROLI
Marian Banaś

LWA.410.001.018.2020

Pan
Dr hab. Tomasz Robert Przesławski
Prezes Sądu Najwyższego
kierujący pracą Izby Dyscyplinarnej
Pl. Krasieńskich 2/4/6, 00-950 Warszawa

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Zmienione zgodnie z treścią uchwały nr 36/2020
Kolegium Najwyższej Izby Kontroli z 27 maja 2020 r.

P/20/001 Wykonanie budżetu państwa w 2019 r. – wykonanie planu finansowego przez Izbę Dyscyplinarną Sądu Najwyższego w części 04 Sąd Najwyższy w rozdziale 75114

Najwyższa Izba Kontroli
Ul. Filtrowa 57, 02-056 Warszawa
T +48 22 444 50 00, F +48 22 444 57 97
nik@nik.gov.pl
Adres korespondencyjny: Skrz. Poczt. P-14, 00-950 Warszawa

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Sąd Najwyższy – Izba Dyscyplinarna ¹ w Warszawie, Pl. Krasińskich 2/4/6, 00-950 Warszawa
Kierownik jednostki kontrolowanej	Dr hab. Tomasz Robert Przesławski, Prezes Sądu Najwyższego kierujący pracą Izby Dyscyplinarnej. W okresie objętym kontrolą funkcję kierownika jednostki poprzednio pełnił dr hab. Jan Majchrowski, Sędzia Sądu Najwyższego wykonujący obowiązki Prezesa Sądu Najwyższego kierującego pracą Izby Dyscyplinarnej, w okresie od 19 września 2018 r. do 21 lutego 2019 r.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 4 ust.1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ²
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Warszawie
Kontrolerzy	<ol style="list-style-type: none">1. Sławomir Nowak, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LWA/30/2020 z 17 stycznia 2020 r.2. Jerzy Kęćik, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LWA/55/2020 z 11 marca 2020 r.

(akta kontroli str. 1-4)

II. Cel i zakres kontroli

Cel kontroli	Celem kontroli było dokonanie oceny wykonania planu finansowego na 2019 r. Izby Dyscyplinarnej Sądu Najwyższego ³ pod względem legalności, celowości, rzetelności i gospodarności działań podejmowanych przez Prezesa Sądu Najwyższego kierującego pracą Izby Dyscyplinarnej ⁴ w związku z wykonywaniem budżetu państwa.
Zakres kontroli	Ocenie podlegała w szczególności realizacja wydatków budżetu państwa, w tym rzeczowe efekty uzyskane w wyniku realizacji zadań finansowanych ze środków publicznych. Podstawą sformułowania oceny wymienionych wyżej obszarów były w szczególności następujące działania kontrolne: <ul style="list-style-type: none">- analiza porównawcza dochodów,- analiza realizacji wydatków budżetu państwa, w tym efektów uzyskanych w wyniku wydatkowania środków, na podstawie szczegółowej kontroli wybranej próby wydatków Izby,- kontrola prawidłowości zmian planu finansowego w trakcie roku budżetowego,- analiza wybranego postępowania o udzielenie zamówienia publicznego,- analiza stanu zobowiązań.

¹ Dalej także: ID SN lub Izba.

² Dz. U. z 2019 r. poz. 489, ze zm. dalej: ustawa o NIK.

³ W części 04 Sąd Najwyższy, rozdział 75114 Działalność Izby Dyscyplinarnej Sądu Najwyższego.

⁴ Na podstawie art. 7 ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym (Dz.U. z 2019 r. poz. 825 tj., dalej: ustawa o Sądzie Najwyższym) Prezes Sądu Najwyższego kierujący pracą Izby Dyscyplinarnej posiada uprawnienia ministra właściwego do spraw finansów publicznych w zakresie wykonywania budżetu Sądu Najwyższego związanego z funkcjonowaniem Izby Dyscyplinarnej oraz jest odpowiedzialny za wykonanie budżetu Sądu Najwyższego w zakresie związanym z funkcjonowaniem tej Izby.

III. Ocena ogólna kontrolowanej działalności⁵

OCENA OGÓLNA

W toku wymienionych powyżej działań kontrolnych stwierdzono, że Izba Dyscyplinarna Sądu Najwyższego realizowała wydatki w granicach posiadanych środków finansowych i kwot ujętych w planie finansowym rozdziału 75114 Działalność Izby Dyscyplinarnej Sądu Najwyższego w części 04 Sąd Najwyższy. W rezultacie wydatkowania środków osiągnięto cel prowadzonej działalności zaplanowany w układzie zadaniowym wydatków.

Rok 2019 był pierwszym pełnym okresem działalności Izby, dlatego nie miała ona możliwości realnego oszacowania dochodów oraz wydatków budżetowych na etapie ich planowania. Brak możliwości porównania do okresów poprzednich nie pozwala na miarodajną ocenę wykonania planu finansowego w stosunku do roku poprzedniego.

Ocena została sformułowana na podstawie wyników kontroli 35,1% wydatków Izby ogółem. Wydatki realizowane były zgodnie z zasadą celowości i gospodarności, za wyjątkiem wydatkowania kwoty w wysokości 83,3 tys. zł⁶ z tytułu zapewnienia miejsc parkingowych pracownikom ID SN bez obciążania ich opłatą za korzystanie z tych miejsc (66,0 tys. zł) oraz zwrotu kosztów zamieszkania w formie ryczałtu w maksymalnej miesięcznej wysokości, niezależnie od faktycznej liczby dni pobytu sędziego w miejscu delegowania (17,3 tys. zł). Najwyższa Izba Kontroli zaznacza jednak, że Prezesowi Sądu Najwyższego kierującemu pracą Izby Dyscyplinarnej nie można przypisać odpowiedzialności z tytułu wydatkowania kwoty 66,0 tys. zł, gdyż został on zobligowany do takiego działania na mocy umowy zawartej przez Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego z prywatną firmą oraz wydanych przez niego zarządzeń.

Zamówienia publiczne realizowano zgodnie z obowiązującymi przepisami.

Oceny mechanizmów kontroli zarządczej, rocznych sprawozdań budżetowych oraz kwartalnych sprawozdań w zakresie operacji finansowych dokonano w wystąpieniu pokontrolnym Sądu Najwyższego, którego Biuro Finansowe Kancelarii Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego prowadzi księgi rachunkowe dla Sądu Najwyższego dysponenta części 04 (w tym Izby).

⁵ W kontroli wykonania budżetu państwa w 2019 r. Najwyższa Izba Kontroli stosuje następujące oceny: pozytywna i negatywna. W przypadku gdy nie zostały spełnione kryteria ani dla oceny pozytywnej ani dla negatywnej stosuje się ocenę w formie opisowej.

⁶ Tj. 0,57% łącznej kwoty wydatków zrealizowanych.

IV. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny częściowe kontrolowanej działalności⁷

Izba Dyscyplinarna Sądu Najwyższego została utworzona 3 września 2018 r. na mocy art. 3 pkt 5 ustawy o Sądzie Najwyższym. Prezes Sądu Najwyższego kierujący pracą Izby Dyscyplinarnej w zakresie zadań związanych z funkcjonowaniem ID SN w szczególności w sprawach finansowych, kadrowych i administracyjno-gospodarczych wspomagany był przez Kancelarię, pracą której kierował Szef Kancelarii Prezesa kierującego pracą Izby Dyscyplinarnej Sądu Najwyższego⁸. Szef Kancelarii ID SN na podstawie upoważnienia⁹ wykonywał obowiązki związane z realizacją planu finansowego¹⁰ ID SN oraz czynności z zakresu prawa pracy w stosunku do osób wykonujących czynności służbowe.

OBSZAR

1. Dochody budżetowe

Opis stanu faktycznego

ID SN nie planowała dochodów budżetu państwa na 2019 r. Zrealizowane w 2019 r. dochody wyniosły 11,6 tys. zł i były wyższe o 11,2 tys. zł (2900%) od dochodów wykonanych w 2018 r. Największy udział w dochodach stanowiły wpływy z tytułu nadpłaconych składek na ubezpieczenie społeczne (§ 0940)¹¹ - 7,4 tys. zł oraz wpływy z różnych dochodów (§ 0970)¹² - 2,9 tys. zł (w 2018 r. 0,4 tys. zł).

(akta kontroli tom I str. 18-19)

Na koniec 2019 r. należności pozostałe do zapłaty wyniosły 0,3 tys. zł, w tym kwota 0,2 tys. zł stanowiła zaległość. Należności i zaległości dotyczyły nieuiszczonych opłat i kosztów sądowych oraz innych opłat uiszczonych na rzecz Skarbu Państwa. W porównaniu do stanu na koniec 2018 r. należności pozostałe do zapłaty były wyższe o 0,2 tys. zł, tj. 300%. Nie wystąpiły należności przedawnione. Wzrost należności pozostałych do zapłaty wynikał z większej liczby przeprowadzonych postępowań w stosunku do 2018 r.

(akta kontroli tom I str. 19-20)

OBSZAR

2. Wydatki

2.1 Wydatki budżetu państwa

Opis stanu faktycznego

Wydatki budżetu państwa w ID SN zostały zaplanowane pierwotnie na kwotę 20 701,0 tys. zł, tj. o 985,2% większe od wydatków wykonanych w 2018 r. (2101,1 tys. zł). W 2019 r. zarządzeniami Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego na podstawie zarządzeń Prezesa Sądu Najwyższego kierującego pracą Izby Dyscyplinarnej dokonano osiem zmian w planie finansowym, w wyniku których plan wydatków zmniejszył się o 4249,0 tys. zł (tj. 20,5%) i wyniósł 16 452,0 tys. zł.

(akta kontroli tom I str. 11, 33, 57-80, 49)

W 2019 r. wydatki budżetu państwa w ID SN zostały zrealizowane w kwocie 14 559,4 tys. zł, tj. 88,5% planu po zmianach oraz 692,9% wydatków wykonanych w 2018 r. Niższe od planowanych wykonanie wydatków wynikało głównie

⁷ Oceny częściowe kontrolowanej działalności to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena częściowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

⁸ Dalej Szef Kancelarii ID SN.

⁹ Pismo znak ID-055-5/18 z dnia 26 października 2018 r.

¹⁰ W rozdziale 75114 części 04 Sąd Najwyższy, którego dysponentem jest Pierwszy Prezes Sądu Najwyższego.

¹¹ W 2018 r. nie wystąpiły dochody z tego tytułu.

¹² Zryczałtowane wynagrodzenie z tytułu terminowego wpłacania podatków pobranych na rzecz budżetu państwa, które przysługuje płatnikom podatku od osób fizycznych oraz płatnikom składek na ubezpieczenie społeczne.

z niewykorzystania środków na wynagrodzenia osobowe pracowników i sędziów ze względu na powołanie mniejszej liczby sędziów niż planowano, niepełnej obsady stanowisk pracy asystentów oraz stanowisk administracji.

(akta kontroli tom I str. 33-34, 165)

Największą pozycję wydatków stanowiły wydatki na wynagrodzenia¹³ zrealizowane w wysokości 6939,4 tys. zł, tj. 91,2% planu po zmianach (7605,0 tys. zł).

Wydatki z tytułu świadczeń na rzecz osób fizycznych¹⁴ zrealizowano w kwocie 80,3 tys. zł, co stanowiło 69,8% planu po zmianach (115,0 tys. zł).

Wykonanie wydatków majątkowych wynosiło 4388,6 tys. zł, tj. 95,2% planu po zmianach (4609,0 tys. zł). Na sfinansowanie zakupów inwestycyjnych (§ 6060) Izba przeznaczyła kwotę 4374,6 tys. zł (95,2% planu po zmianach). Środki zostały wykorzystane na zakup sprzętu i oprogramowania informatycznego, zakup środków transportu oraz zakup lokali służbowych. W ramach wydatków inwestycyjnych (§ 6050) wydatkowano 14,0 tys. zł (93,3% planu po zmianach) na rozbudowę centrali telefonicznej.

(akta kontroli tom I str. 33-34, 153-163)

Przeciętne zatrudnienie w przeliczeniu na pełnozatrudnionych, wg statusu zatrudnienia wynosiło 41 osób i było większe o 35 osób niż w 2018 r. Rok 2019 był pierwszym pełnym okresem funkcjonowania Izby, a wzrost zatrudnienia wynikał z konieczności zapewnienia potrzeb kadrowych, w celu zapewnienia sprawnego jej funkcjonowania. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto wyniosło 14,1 tys. zł na jednego pełnozatrudnionego¹⁵.

(akta kontroli tom I str. 85-86)

Zobowiązania na koniec 2019 r. wyniosły 569,0 tys. zł i dotyczyły głównie dodatkowego wynagrodzenia rocznego wraz z pochodnymi oraz opłat za usługi obce¹⁶. Wszystkie zobowiązania były opłacane terminowo, nie wystąpiły zobowiązania wymagalne.

(akta kontroli tom I str. 32, 546-548)

Szczegółowym badaniem objęto 25 dowodów księgowych dotyczących wydatków wylosowanych metodą monetarną¹⁷ o wartości 5099,0 tys. zł, co stanowiło 35,1% wydatków Izby. Ponadto do badania dobrano w sposób celowy jeden dowód księgowy na kwotę 17,3 tys. zł¹⁸. Doboru próby wydatków dokonano na podstawie wygenerowanych z systemu finansowo-księgowego zapisów i dowodów księgowych odpowiadających wydatkom pozapłacowym o wartości powyżej 500 zł. W zbadanej próbie wydatków, pod kątem prawidłowości trybu udzielania zamówienia publicznego oraz wyłączenia stosowania ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych¹⁹, nie stwierdzono nieprawidłowości. Wydatki wykonano zgodnie z planem finansowym. Dokonane zakupy i usługi służyły realizacji celów Izby. Nie stwierdzono przypadków nieterminowych płatności skutkujących zapłatą odsetek. W dwóch przypadkach wydatkowano środki budżetowe z naruszeniem

¹³ § 4010 Wynagrodzenia osobowe pracowników - 3176,9 tys. zł; § 4030 Wynagrodzenia osobowe sędziów - 3678,6 tys. zł; § 4040 Dodatkowe wynagrodzenie roczne - 83,9 tys. zł.

¹⁴ § 3020 Wydatki osobowe nie zaliczone do wynagrodzeń - 11,2 tys. zł; § 3030 Różne wydatki na rzecz osób fizycznych - 69,1 tys. zł

¹⁵ Przeciętne miesięczne wynagrodzenie w 2018 r. wynosiło 18,9 tys. zł brutto, wynikało to z faktu niepełnego zatrudnienia tj. 6 osób (w tym 3 sędziów).

¹⁶ Dodatkowe wynagrodzenie roczne (§ 4040) - 469,9 tys. zł; składki na ubezpieczenia społeczne naliczone od dodatkowego wynagrodzenia rocznego (§ 4110) - 32,9 tys., zakup usług pozostałych, np. ochrona budynku, sprzątnięcie pomieszczeń biurowych, obsługa techniczna instalacji (§ 4300) - 26,4 tys. zł.

¹⁷ Metoda statystyczna uwzględniająca prawdopodobieństwo wyboru proporcjonalnie do wartości transakcji (MUS).

¹⁸ Ryczałt z tytułu delegowania sędziego do pełnienia funkcji asystenta w ID SN.

¹⁹ Dz.U.2019 poz. 1843, dalej: ustawa Prawo zamówień publicznych.

zasady gospodarności, tj. 66 tys. zł – wydatek dotyczący opłaty czynszowej za korzystanie z 11 miejsc parkingowych przez pracowników Izby oraz 17,3 tys. zł – wydatek dotyczący wypłaty sędziemu ryczałtu noclegowego.

(akta kontroli tom I str. 21-25, tom II str. 1-37)

Pierwszy Prezes Sądu Najwyższego Zarządzeniem nr 68/2018 z dnia 3 grudnia 2018 r. w sprawie zasad przydzielania miejsc parkingowych w Sądzie Najwyższym²⁰ przydzielił Izbie 11 miejsc parkingowych na miejskim podziemnym parkingu przy Pl. Krasińskich w Warszawie. W umowie zawartej przez Sąd Najwyższy z Towing Sp. z o.o.²¹ ustalono opłatę miesięczną za korzystanie z jednego miejsca parkingowego w wysokości 500 zł brutto. Miesięczna opłata za korzystanie z 11 miejsc parkingowych wynosiła 5,5 tys. zł. W 2019 r. Izba wydatkowała środki finansowe z budżetu państwa w wysokości 66,0 tys. zł z tytułu zapewnienia pracownikom miejsc parkingowych.

(akta kontroli tom I str. 24-25, 174, 178-187, 359-363, 416)

Szef Kancelarii ID SN w wyjaśnieniach wskazała m.in., że względy bezpieczeństwa, istotne nie tylko dla samego obiektu Sądu Najwyższego, ale także jego otoczenia stanowią wystarczające uzasadnienie dla uznania, że są spełnione przesłanki do wydatkowania środków. Poniesione wydatki przez ID SN z tego tytułu zawarte zostały w planie finansowym na 2019 r. Realizacja planu w tym zakresie odbywała się z pełnym poszanowaniem dyscypliny finansów publicznych. Osoby korzystające z parkingu nie były obciążane kosztami z tytułu korzystania z miejsc parkingowych. Możliwość zapewnienia miejsc parkingowych niektórym osobom służy niezakłóconemu sprawowaniu swoich funkcji przez Sąd Najwyższy – Izbę Dyscyplinarną jako całości, nie przez poszczególnych sędziów lub pracowników administracyjnych. Tym samym powyższa czynność kwalifikowana jest jako czynność realizowana w interesie pracodawcy nie zaś w wyłącznym interesie pracownika. ID SN posiada kompetencje do prowadzenia spraw dyscyplinarnych m.in. sędziów, prokuratorów, adwokatów, radców prawnych i innych zawodów prawniczych, będących zawodami zaufania publicznego, a w szczególności do rozstrzygania spraw o zezwolenie na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej lub tymczasowe aresztowanie sędziów, asesorów sądowych, prokuratorów i asesorów prokuratury. Prowadzenie ww. spraw wiąże się z koniecznością zapewnienia miejsc parkingowych dla stron postępowania oraz dla ich obsługi administracyjnej (np. w sytuacji zatrzymania i doprowadzenia osób należących do wskazanych powyżej kategorii). Ze względów bezpieczeństwa nie można wyobrazić sobie sytuacji, w której zatrzymany będzie doprowadzony do SN z nieokreślonego miejsca parkingowego.

(akta kontroli tom I str. 536-538)

Najwyższa Izba Kontroli nie podziela powyższego stanowiska, ponieważ art. 44 ust. 3 pkt 1) lit b) ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych²² zobowiązuje do dokonywania wydatków publicznych nie tylko w sposób celowy, ale również oszczędny z zachowaniem zasady optymalnego doboru metod i środków służących osiągnięciu założonych celów. W aktualnie obowiązującym stanie prawnym żadne przepisy prawa nie nakładają na Sąd Najwyższy obowiązku zapewnienia niektórym pracownikom miejsc do parkowania samochodów prywatnych, bez ponoszenia przez nich żadnych kosztów z tego tytułu. Przydzielone pracownikom SN miejsca parkingowe znajdują się na ogólnodostępnym płatnym publicznym parkingu miejskim i nie ma podstaw, aby pracownicy SN nie ponosili

²⁰ Zmienionym Zarządzeniem nr 73/2018 r. z dnia 20 grudnia 2018 r.

²¹ Spółka administrująca parkingiem na podstawie umowy dzierżawy ZDM/GPP/1/K/18 zawartej z Miastem Stołecznym Warszawa reprezentowanym przez Zarząd Dróg Miejskich w Warszawie w dniu 9 lipca 2018 r.

²² Dz. U. z 2019 r. poz. 869, ze zm. Dalej: ustawa o finansach publicznych.

kosztów korzystania z nich. Cel jakim jest utrzymanie bezpieczeństwa obiektu zostałby również osiągnięty poprzez zakaz parkowania, natomiast w sytuacji kiedy SN dopuścił parkowanie samochodów prywatnych pracowników, to powinni oni ponosić koszty tego parkowania, tak jak inni użytkownicy parkingu miejskiego. W przypadkach szczególnych (np. doprowadzenie zatrzymanego) można korzystać z parkingów służbowych - zewnętrznego i wewnętrznego w części podziemnej, znajdujących się na terenie Kompleksu Urbanistycznego Wymiaru Sprawiedliwości.

Najwyższa Izba Kontroli zaznacza jednak, że chociaż wydatkowanie środków w wysokości 66,0 tys. zł było niegospodarne, to odpowiedzialności z tego tytułu nie można przypisać Prezesowi Sądu Najwyższego kierującemu pracą Izby Dyscyplinarnej. Został on bowiem zobligowany do takiego działania na mocy ww. umowy oraz Zarządzenia nr 68/2018 i 73/2018 Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego.

W wyniku analizy jednego postępowania o udzielenie zamówienia publicznego przeprowadzonego w trybie zapytania o cenę na dostawę mebli biurowych wraz z transportem i ich montażem o szacowanej wartości zamówienia 405,9 tys. zł brutto stwierdzono, że zostało ono przeprowadzone zgodnie z przepisami ustawy Prawo zamówień publicznych. Zamówienie zostało zrealizowane i rozliczone w 2019 r. Wydatkowana kwota w wysokości 386,0 tys. zł była zgodna z zawartą umową²³ i planem finansowym.

(akta kontroli tom I str. 541-543)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następującą nieprawidłowość:

Nieprawidłowa, z punktu widzenia gospodarności, praktyka przyznawania sędziemu Sądu Rejonowego oddelegowanemu do pełnienia funkcji asystenta sędziego Izby Dyscyplinarnej Sądu Najwyższego w I półroczu 2019 r., ryczałtu z tytułu zwrotu kosztów zamieszkania w Warszawie w maksymalnej miesięcznej wysokości, niezależnie od faktycznej liczby dni jego pobytu w miejscu delegowania, co skutkowało niegospodarnym wydatkowaniem środków finansowych w kwocie łącznej 17,3 tys. zł.

W okresie objętym kontrolą sędzia Sądu Rejonowego Lublin-Wschód w Lublinie z siedzibą w Świdniku został oddelegowany na podstawie art. 40 § 4 ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym²⁴ do pełnienia funkcji asystenta sędziego Sądu Najwyższego w okresie od dnia 16 stycznia do dnia 9 marca 2019 r.²⁵ (na czas określony), a następnie od dnia 29 marca do 30 czerwca 2019 r.²⁶. Sędzia w związku z delegowaniem go poza stałe miejsce zamieszkania wystąpił 1 sierpnia 2019 r. do Prezesa Sądu Najwyższego kierującego pracą Izby Dyscyplinarnej o przyznanie i wypłacenie ryczałtu mieszkaniowego na podstawie art. 77 § 6 pkt 1b) ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. Prawo o ustroju sądów powszechnych²⁷ za okres delegacji. Do rozliczenia przedłożono zestawienie dotyczące zwrotu kosztów zamieszkania za pierwsze półrocze 2019 r. w formie ryczałtu w maksymalnej wysokości za każdy miesiąc tego półrocza na łączną kwotę brutto 21 158,64 zł.

W opinii prawnej sporządzonej na wniosek Biura Finansowego Kancelarii

²³ 19 czerwca 2019 r.

²⁴ Dz. U z 2018 r. poz. 5, ze zm.

²⁵ Decyzją DKO-I.5631.62.2019 z dnia 15 stycznia 2019 r. (zmieniającą decyzję DKO-I.5631-1433/18 z dnia 27 grudnia 2018 r.) sędzia został oddelegowany na czas określony.

²⁶ Decyzją DKO-I.5631.318.2019 z dnia 28 marca 2019 r. sędzia został oddelegowany na czas nieokreślony, a następnie sędziemu zmieniono miejsce oddelegowania z dniem 1 lipca 2019 r. kierując go do pełnienia funkcji asystenta sędziego Sądu Najwyższego w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych (Decyzją DKO-I.5631.560.2019 z dnia 29 czerwca 2019 r.)

²⁷ Dz. U z 2019 r. poz. 52, ze zm. Dalej: ustawa Prawo o ustroju sądów powszechnych.

Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego, zakwestionowano tzw. zaokrąglenie okresów delegowania do pełnych miesięcy kalendarzowych, w sytuacji gdy rzeczywisty czas oddelegowania nie obejmuje pełnego miesiąca kalendarzowego. W związku z tym w dniu 30 sierpnia 2019 r. odesłano do poprawy zestawienie dotyczące zwrotu kosztów zamieszkania sędziego.

W dniu 5 września 2019 r. Izba Dyscyplinarna przekazała głównemu księgowemu Sądu Najwyższego do realizacji skorygowane zestawienie kosztów zamieszkania sędziego. Korekta dotyczyła zmniejszenia wartości ryczałtu za miesiąc styczeń (delegacja od 16 stycznia – kwota ryczałtu 1820,10 zł) i marzec (delegacja 1-9 i 29-31 marca – kwota ryczałtu 1365,07 zł); w pozostałym okresie oddelegowania ryczałt wypłacono w maksymalnej wysokości. Łącznie wypłacono sędziemu w I półroczu 2019 r. kwotę 17 290,93 zł na pokrycie kosztów zamieszkania, nie żądając od niego wykazania faktycznej liczby dni pobytu w Warszawie. Sędzia nie przedstawił również rozliczenia kosztów dojazdów i nie wnioskował o wypłacenie diet.

Dokonanie wypłaty ryczałtu na pokrycie kosztów zamieszkania w pełnej wysokości sędziemu oddelegowanemu do pełnienia funkcji asystenta sędziego Izby Dyscyplinarnej Sądu Najwyższego w sytuacji braku wiedzy na temat faktycznej liczby dni przebywania sędziego w podróży służbowej w Warszawie było działaniem niegospodarnym.

(akta kontroli tom II str. 1-22)

Szef Kancelarii Prezesa Sądu Najwyższego kierującego pracą Izby Dyscyplinarnej w wyjaśnieniach podała, m.in. że: Sędzia był delegowany do pełnienia funkcji asystenta sędziego Sądu Najwyższego Izby Dyscyplinarnej i za ten okres został wypłacony mu ryczałt mieszkaniowy zgodnie z art. 77 § 6 pkt 1b) ustawy Prawo o ustroju sądów powszechnych ponieważ delegowanie sędziego nastąpiło do innej miejscowości, niż miejscowość w której wykonuje on służbę sędziowską. Wypłata nastąpiła zgodnie z przyjętą praktyką w Sądzie Najwyższym w oparciu o opinie prawne potwierdzające zasady i tryb wypłacania omawianego świadczenia.

(akta kontroli tom II str. 25-28)

NIK negatywnie ocenia praktykę wypłacania miesięcznego ryczałtu na pokrycie kosztów zamieszkania zawsze w pełnej wysokości, niezależnie od liczby dni pobytu sędziego w miejscu delegowania. Zgodnie z art. 77 § 6 pkt 1b) ustawy Prawo o ustroju sądów powszechnych, sędziemu delegowanemu należy się zwrot kosztów zamieszkania w miejscu delegowania w formie miesięcznego ryczałtu, zatem ryczałt ten należy się tylko wówczas, kiedy sędzia zamieszkuje w miejscu delegowania, bo tylko wtedy ponosi koszty tego zamieszkania. Oznacza to, że ryczałt w pełnej miesięcznej wysokości można wypłacić sędziemu delegowanemu tylko wówczas, kiedy zamieszkuje on w miejscu delegowania przez cały miesiąc. W innych przypadkach ryczałt powinien być wypłacany w wysokości proporcjonalnej do liczby dni zamieszkania. Wypłacanie tego ryczałtu zawsze w pełnej wysokości, czyni z niego stały miesięczny dodatek do wynagrodzenia delegowanego sędziego, co stoi w sprzeczności z celem, w jakim został on w ww. ustawie przyznany, tj. zwrot kosztów zamieszkania.

2.2 Wydatki budżetu środków europejskich

W 2019 r. Izba nie ponosiła wydatków z budżetu środków europejskich.

(akta kontroli tom I str. 11-14)

Opis stanu
faktycznego

2.3 Efekty rzeczowe prowadzonej działalności

Opis stanu faktycznego

W 2019 r. Izba w ramach funkcji 18. Sprawiedliwość, zadania 18.1. Sprawowanie wymiaru sprawiedliwości przez Sąd Najwyższy i podzadania 18.1.1. Sprawowanie wymiaru sprawiedliwości przez Sąd Najwyższy, realizowała jedno działanie 18.1.1.3. Działalność Izby Dyscyplinarnej Sądu Najwyższego. W 2019 r. Izba, w ramach zapewnienia kontroli nad sędziami oraz osobami odpowiadającymi dyscyplinarnie, przeprowadziła 269 spraw, tj. o 34,5% więcej od planu (200).

(akta kontroli tom I str.169)

OCENA CZĄSTKOWA

Poniesione wydatki były niezbędne dla zapewnienia prawidłowego i sprawnego funkcjonowania kontrolowanej jednostki. Dokonywane były w granicach posiadanych środków oraz kwot ujętych w planie finansowym. W rezultacie wydatkowania środków osiągnięto cel prowadzonej działalności zaplanowany w układzie zadaniowym wydatków w zakresie zapewnienia kontroli nad sędziami oraz osobami odpowiadającymi dyscyplinarnie w ramach właściwości ID SN. Wydatki realizowane były zgodnie z zasadą celowości i gospodarności, za wyjątkiem wydatkowania środków publicznych w kwocie 66,0 tys. zł z tytułu zapewnienia miejsc parkingowych pracownikom ID SN bez obciążania ich opłatą za korzystanie z tych miejsc, a także wydatkowania środków w kwocie 17,3 tys. zł z tytułu ryczałtu wpłaconego sędziemu za zwrotu kosztów zamieszkania. Najwyższa Izba Kontroli zaznacza jednak, że Prezesowi Sądu Najwyższego kierującemu pracą Izby Dyscyplinarnej nie można przypisać odpowiedzialności z tytułu wydatkowania kwoty 66,0 tys. zł, gdyż został on zobligowany do takiego działania na mocy umowy zawartej przez Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego z prywatną firmą oraz wydanych przez niego zarządzeń. Zamówienia publiczne realizowano zgodnie z obowiązującymi przepisami.

OBSZAR

3. Sprawozdawczość

3.1 Sprawozdania

Opis stanu faktycznego

ID SN nie prowadziła odrębnych ksiąg rachunkowych i nie sporządzała sprawozdań budżetowych. Księgi rachunkowe dla Sądu Najwyższego dysponenta części 04 (w tym Izby Dyscyplinarnej) prowadziło i sprawozdania sporządzało Biuro Finansowe Kancelarii Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego. Dlatego odstąpiono od kontroli i oceny poprawności sporządzania rocznych sprawozdań budżetowych oraz kwartalnych sprawozdań w zakresie operacji finansowych za 2019 r.

(akta kontroli tom I str. 539)

V. Wnioski

Wnioski

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, przedstawia następujące wnioski:

- 1) obciążanie pracowników kosztami korzystania z miejsc parkingowych,
- 2) zwrot delegowanym sędziom kosztów zamieszkania w formie miesięcznego ryczałtu w wysokości proporcjonalnej do liczby dni zamieszkiwania w miejscu delegowania w danym miesiącu.

VI. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie²⁸ umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do Prezesa Najwyższej Izby Kontroli. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Najwyższa Izba Kontroli informuje, że wystąpienia pokontrolne po kontroli wykonania budżetu państwa w 2019 r. stanowią podstawę sporządzenia *Analizy wykonania budżetu państwa i założeń polityki pieniężnej w 2019 r.*, której terminowe przedłożenie jest obowiązkiem Najwyższej Izby Kontroli określonym w art. 226 ust. 2 Konstytucji. Realizacja ustrojowego obowiązku Najwyższej Izby Kontroli w stosunku do Sejmu, umożliwiająca dochowanie przez Sejm terminu określonego w art. 226 ust. 2 Konstytucji, stanowi realizację ważnego interesu społecznego. Wobec powyższego, na podstawie art. 15zss ust. 4 pkt 2 w zw. z ust. 1 pkt 10 i ust. 7 ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych²⁹, organ kontrolowany zobowiązany jest w terminie określonym w art. 54 ust. 1 ustawy o Najwyższej Izbie Kontroli, wnieść zastrzeżenia do wystąpienia pokontrolnego albo poinformować w tym terminie o niewniesieniu zastrzeżeń.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Warszawa, 20 kwietnia 2020 r.

Prezes
Najwyższej Izby Kontroli
Marian Banaś

/-/

.....
podpis

Zmian w wystąpieniu dokonał:

p.o. Dyrektor Delegatury NIK w Warszawie
Mieczysław Kosmański

.....
podpis

²⁸ Najwyższa Izba Kontroli zwraca się z prośbą o zgłaszanie, w miarę możliwości, zastrzeżeń opatrzonych kwalifikowanym podpisem elektronicznym, na adres elektronicznej skrzynki podawczej (ePUAP) NIK lub na adres mailowy NIK wskazany w stopce na pierwszej stronie niniejszego wystąpienia. W przypadku zaś nadania pisma z zastrzeżeniami (pisma opatrzonego własnoręcznym podpisem) w placówce pocztowej operatora wyznaczonego, NIK zwraca się z prośbą o dodatkowe przekazanie skanu tych zastrzeżeń na ww. adres mailowy.

²⁹ Dz.U. poz.374, 567 i 568.